

Płazy i gady

Duża liczba śródleśnych i śródpolnych oczek wodnych, ochrona miejsc przebywania i rozrodu sprawia, że na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego można spotkać większość płazów i gadów występujących w Polsce. Oprócz zielonych i brunatnych żab można tu spotkać wszystkie trzy krajowe gatunki ropuch, dwa gatunki traszek, kumaki nizinne i bardzo rzadką już w regionie rzekotkę drzewną. Na polach w miarę pospolita jest także grzebiuszka ziemna. Fauna gadów Puszczy zasługuje na szczególną uwagę. Na kilku stanowiskach żyją tu szczątkowe populacje jednego z najrzadszych polskich gadów - żółwia błotnego. Przy granicy z Parkiem odnotowano występowanie bardzo rzadkiego na Pomorzu gniewosza plamistego. Na pojedynczych stanowiskach obserwowano żmiję. Towarzyszą im znacznie pospolitsze: zaskroniec, padalec oraz jaszczurki: zwinka i żyworodna. Wszystkie gady i płazy, jako zwierzęta coraz radsze w Polsce, podlegają ścisłej ochronie gatunkowej.

- Traszka zwyczajna - *Triturus vulgaris* (L.); gatunek ten występuje licznie na terenie całego Parku, jednakże szczególnie częsty jest w bezrybnych niewielkich oczkach wód stojących. Znaczną ilość osobników tego gatunku stwierdzono również w wielu miejscach położonych wzdłuż ciągu jezior wschodniej części Parku. W wodach jezior gatunek ten również występuje, jednakże ze względu na dużą obsadę rybną są tu o wiele rzadziej spotykane. Ich stwierdzenie możliwe jest w krótko trwającym okresie godowym. W porównaniu z innymi stanowiskami okres godowy trwa w tych jeziorach stosunkowo krótko, po czym dorosłe osobniki opuszczają je. Na niektórych stanowiskach, osobniki tego gatunku odbywały gody w płytkich torfowych zagłębieniach i większych kałużach.
- Traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus* (Laur.); średnio liczny gatunek, zamieszkujący obszar całego Parku. Podobnie jak inne gatunki traszek stanowi pokarm dla większych osobników ryb drapieżnych i wielu gatunków ssaków, w związku z czym na badanym obszarze stwierdzono przede wszystkim stanowiska jej występowania w małych i średnich akwenach wód stojących. W dużych jeziorach (J. Ostrowieckie, J. Płociczno, J. Czarne, J. Piaseczno Duże i J. Piaseczno Małe) jej obecność stwierdzono jedynie w części przybrzeżnej, mocno zarośniętej przez roślinność podwodną.

Płazy bezogonowe Salientia Rodzina: ropuszkowate Discoglossidae

- Kumak nizinny - *Bombina orientalis* (L.); rzadki i ginący gatunek nie tylko na terenie Polski, ale również na znacznych obszarach Europy. Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego stwierdzony na czterech stanowiskach: nieopodal j. Ostrowieckiego i j. Moczal, na

terenie Rynny Moczelskiej, w niewielkim, torfowiskowym stawie, przy Półwysepie Dębowym i przy Głodnych Jeziorkach.

Rodzina: grzebiuszkowate Pelobatidae

- Grzebiuszka ziemna - *Pelobates fuscus* (Laur.); jej obecność stwierdzono zarówno na podstawie złożonego skrzeku, jak i okazów dorosłych, na terenie Rynny Moczelskiej.

Poza tym stanowiskiem występuje również nieco liczniej w okolicach miejscowości Barnimie (Pola Barnimie). Prawdopodobnie spotyka się ją w innych częściach Parku, jednakże ze względu na skryty tryb życia pozostaje trudna do stwierdzenia w tak krótkim czasie.

Rodzina: ropuchowate Bufonidae

- Ropucha szara - *Bufo bufo* (L.); jest pospolitym i często spotykanym gatunkiem, występującym na całym badanym obszarze. W okresie godów znaczne jej skupiska stwierdzono we wszelkich stojących i wolno płynących zbiornikach. Wyjątek stanowią odcinki rzek o szybkim nurcie.

W okresie prowadzenia aktywnego, lądowego trybu życia młode i dorosłe osobniki *B. bufo* spotykano w miejscach bardzo oddalonych od zbiorników wodnych, nawet w suchych borach sosnowych.

- Ropucha zielona - *Bufo viridis* (Laur.) jest gatunkiem rzadszym od poprzedniego, ale podobnie jak on występuje na całym badanym obszarze. W okresie godów na podstawie okazów oraz głosów godowych, stwierdzona na kilkunastu stanowiskach rozsianych na obszarze całego Parku. W okresie godowym największe skupiska tworzy w północno-wschodniej części wschodniego ramienia Parku (Pola Podegrodzie, Pola Konotop, Pola Zatom i Pola Barnimie), w północnej części zachodniego ramienia Parku (Płociczna do J. Sitno, Głodne Jeziorka), oraz w południowej jego części (Drawa do ujścia Płocicznej). Jako gatunek, który spośród naszych płazów jest najbardziej odporny na wysychanie, poza okresem godowym spotykana była również w suchych regionach borów sosnowych otaczających mokradła, stawy i inne zbiorniki wody stojącej, jak również z dala od wody.

- Ropucha paskówka - *Bufo calamita* (Laur.); gatunek stwierdzony na trzech stanowiskach, w większości we wschodnim ramieniu Drawieńskiego Parku Narodowego: Pola Barnimskie, nieopodal Podegrodzia i Konotopia. Najdalej na północ wysuniętym stanowiskiem jest zachodnie ramie DPN, nieopodal J. Sitno.

Rodzina: rzekotkowate Hylidae

- Rzekotka drzewna - *Hyla arborea* (L.); została stwierdzona na podstawie głosów godowych. Stanowisko znajduje się na granicy obszaru DPN, w zarastających stawach położonych po lewej stronie drogi w kierunku osady Głusko.

Rodzina: żabowate Ranidae

- Żaba jeziorkowa - *Rana lessonae* (Camerano); - pospolity gatunek płaza, stwierdzony na bardzo licznych stanowiskach rozrzuconych na

obszarze całego Parku. Występuje również licznie w torfiankach, w których niejednokrotnie odczyn wody wykazuje niski odczyn (5,0-5,9 pH).

- Żaba wodna - *Rana esculenta* (L.); pospolity gatunek. W odpowiednich dla siebie środowiskach tworzy bardzo liczne populacje. Występuje wraz z dwoma pozostałymi gatunkami żab zielonych.
 - Żaba śmieszka - *Rana ridibunda* (Pall.); należy do często spotykanych gatunków, ale tworzących niezbyt liczne populacje. Największe jej skupiska stwierdzono w ciągu jezior, począwszy od Jeziora Czarnego, poprzez Jezioro Ostrowieckie, Jezioro Płociczno, Jezioro Piaseczno Duże, Jezioro Wydrowe, Jezioro Jamno, Jezioro Marta, Jezioro Płociowe po Jezioro Sitno. Poza tymi stanowiskami pojedyncze osobniki spotykano w innych jednostkach organizacyjnych.
 - Żaba trawna - *Rana temporaria* (L.); pospolity i licznie występujący gatunek, z wyjątkiem najbardziej suchych stanowisk spotykana na całym badanym obszarze.
 - Żaba moczarowa - *Rana arvalis* (Nills.); często spotykany gatunek,
- GADY** **Reptilia** **Rodzina: żółwie ziemne** **Wodne Emydidae**
- Żółw błotny - *Emys orbicularis* (L.). Stanowisko żółwia błotnego w Drawieńskim Parku Narodowym niewątpliwie należy do szczątkowych. Występuje tu prawdopodobnie kilka może kilkanaście dorosłych (starych) osobników. Główne stanowisko ich występowania znajduje się w rezerwacie „Żółwia Kłoc”, stwierdzono tu występowanie 2 okazów (samice), widywano osobniki pływające w otwartych wodach Jeziora Ostrowieckiego. Z uwagi na połączenia wodne wielu jezior w tych okolicach, oraz wędrówki dorosłych osobników w poszukiwaniu partnerów, nie należy wykluczyć obecności żółwi na innych stanowiskach. Samica obserwowana w rez. Żółwia Kłoc była ciężarna. Dało się stwierdzić wykształcone jaja. Drugiego osobnika obserwowano w pasie trzcinowisk. Podczas badań odkryto gniazdo z trzema jajami, niestety gniazdo zostało rozkopane, jaja zniszczone, prawdopodobnie przez jenota lub lisa. W najbliższych okolicach Parku, żółwie znane są z występowania w Jeziorze Szczuczarsz. Gady te obserwowano tu w latach 20-tych, a potwierdzono ich obecność w latach 70-tych. Na Pojezierzu Drawskim ponadto stwierdzono obecność pojedynczych osobników żółwi na kilku stanowiskach.
- Rodzina: jaszczurki właściwe Lacertidae**
- Jaszczurka zwinka - *Lacerta agilis* (L.); zaskakujące jest, że gatunek ten w innych obszarach kraju znany z tworzenia bardzo licznych kolonii, składających się z kilkudziesięciu osobników, na terenie badanego obszaru chronionego nie jest gatunkiem pospolitym. Miejscami, w rejonach otwartych, tworzy skupiska świadczące o

dobrej kondycji tutejszych populacji, jednakże nie są one liczebne. Stosunkowo najliczniej występuje w zachodnim ramieniu Parku, zasiedlając otwarte przestrzenie, pola, skraje lasów i wrzosowiska. Wewnątrz Parku nawet w typowych dla siebie środowiskach i bardzo nasłonecznionych rozległych polanach (np. w kwadracie 306) brak tego gatunku.

- o Jaszczurka żyworodna - *Lacerta vivipara* (Jacquin); jest jednym z pospolitszych gatunków gadów na badanym terenie. Ze względu na obfitość terenów podmokłych i wilgotnych jaszczurka żyworodna znalazła tu dla siebie dogodne warunki do egzystencji. Miejscami bywa bardzo liczna, wyjątek stanowią duże powierzchnie suchych lasów iglastych, gdzie spotykana jest znacznie rzadziej, a miejscami brak jej w ogóle.

Rodzina: padalcowate Anguidae

- o Padalec zwyczajny - *Anguis fragilis* (L.); jest najczęściej spotykanym gatunkiem gada w Drawieńskim Parku Narodowym. Stwierdzony w kilkudziesięciu oddziałach rozsianych na całym obszarze tego terenu. Na niektórych stanowiskach np.: Buczyny Radęcina, Półwysep Dębowy, Bory Bogdanka, Bory Sitnica, Bory Głusko, podczas intensywnych poszukiwań w ciągu jednego dnia odnajdywano nawet po kilkanaście przedstawicieli tego gatunku.

Rodzina: węże właściwe Colubridae

- o Zaskroniec zwyczajny - *Natrix natrix* (L.); pospolity gatunek w kraju jak również na opisywanym obszarze. Szczególnie liczny w pobliżu średnich i małych zbiorników wodnych, obfitujących w żaby zielone. Największe skupiska zaskrońców stwierdzono w południowej części Parku oraz wzdłuż ciągu jezior całego wschodniego ramienia Parku.

Rodzina: węże właściwe Colubridae

- o Gniewosz plamisty - *Coronella austriaca* (Laur.); Brak jest jednoznacznych danych, że na terenie DPN występują gniewosze plamiste. Podczas badań obserwowano jednego osobnika w okolicach Drawna. Obecność innego okazu gniewosza stwierdzono w 1998 r. w okolicach Jażwin (poza obszarem Parku). Obserwacje prowadzone w pobliżu potencjalnego stanowiska obecności gniewoszy, nie potwierdziły jego występowania.

Rodzina: żmijowate Viperidae

- o Żmija zygzakowata - *Vipera berus* (L.); na terenie DPN została stwierdzona w dolinie Drawy. Były to samce typowo ubarwione, popielato-srebrzyste z wyraźnie oddzielnym od tła zygzakiem. Z doniesień wynika, że żmije stwierdzono również w pobliżu leśniczówki Rogoźnica (poza obszarem Drawieńskiego Parku Narodowego).

Wynika z tego, że żmija zygzakowata obecna jest na terenie Parku, jednakże spotkania z nią bywają rzadkie. Również najprawdopodobniej na badanym terenie należy do gatunków rzadkich.

Data wydruku: 10.12.2023 02:13:38

Adres URL: <http://dpn.pl/plazy-i-gady>